

Свида Л.І.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
здобувач кафедри організації
судових та правоохоронних органів*

ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ СУДІВ НАЛЕЖНИМИ ПРИМІЩЕННЯМИ

Аналіз Закон України «Про судоустрій та статус судів» доводить до висновку, що організаційне забезпечення діяльності судів, у тому числі й адміністративних, включає заходи фінансового, матеріально-технічного, кадрового, інформаційного та організаційно-технічного характеру, спрямованих на створення умов для повного і незалежного здійснення правосуддя. Не секрет, що для ефективного здійснення правосуддя кожен суд, без винятку, потребує, щоб він був забезпечений належним приміщенням. Це створює необхідні умови і для ефективної діяльності самих суддів, так і для працівників апарату суду.

Окрім того, у будівлі суду є необхідність виділення окремих приміщень для розташування бібліотеки, створення умов для ознайомлення учасників судового процесу із технічним записом тощо. Таким чином, забезпечення судів належними приміщеннями створює підвалини для успішного функціонування судової влади на судового захисту прав громадян.

Нестача площ в судах загальної юрисдикції та в адміністративних судах, зокрема, є досить значною перепорою за умов необхідності розширення кількості суддів та апарату судів. Державою робляться спроби щодо покращення стану справ у цій сфері, хоча і не зовсім успішно, особи в умовах економічної кризи. Головною причиною такого становища є відсутність відповідного фінансового забезпечення реалізації низки рішень, що приймалися Верховною Радою України, Президентом України та Урядом з метою виправлення ситуації.

У Плані заходів на 2006 р. щодо вдосконалення судового устрою та забезпечення справедливого судочинства в Україні відповідно до європейських стандартів, затверджених Указом Президента України від 20 березня 2006 р. № 242/2006, Голова держави з метою створення умов для належного матеріально-технічного забезпечення діяльності судової влади дав завдання Кабінету Міністрів України затвердити Державну програму забезпечення судів належними приміщеннями на 2006 – 2010 роки. Про проблеми стану забезпечення адміністративних судів належними приміщеннями свідчать такі дані. Так, вищезазначеною Державною програмою на 2006 – 2010 рр. передбачено було здійснити до 2008 р. реконструкцію приміщень чотирьох апеляційних та дев'яти місцевих адміністративних судів, а також спорудження нових будівель для трьох апеляційних та сімнадцяти місцевих адміністративних судів. Ці дані свідчать, що на момент прийняття зазначеної Програми кожне приміщення, що було виділене адмінсудам, потребувало щонайменше реконструкції.

Окрім того, можна відзначити що на 2012 рік згадана програма не виконана, на що хоча б той факт, що вже розроблений Проект Концепції Державної цільової програми забезпечення судів належними приміщеннями на період до 2016 року. В її обґрунтуванні відзначено, що «більша частина приміщень судів, які побудовані в середині минулого і навіть наприкінці позаминулого століття, морально, технічно та фізично застаріла. Інженерно-технічне обладнання, дахи, покрівлі, інженерні мережі більшості приміщень судів знаходяться в незадовільному або аварійному стані, 66 відсотків приміщень судів не обладнано пожежною сигналізацією... У зв'язку з недостатнім рівнем фінансування у попередні роки та відсутністю фінансування призупинено роботи на більшості об'єктів, що призводить до руйнування споруджених конструкцій та проблем схоронності будівельних матеріалів.

Отже, вказано досить яскраво вказує на те, що фінансування судів загальної юрисдикції потребує негайного покращення. Ще одним прикладом необхідності суттєвого покращення забезпечення судів належними приміщеннями є Одеський окружний адміністративний суд, будівля якого була надана цьому суду у незадовільному стані і в якій вже декілька років триває ремонт, до закінчення якого ще далеко. Практика показує, що така ситуація є скоріше правилом, а ніж винятком.

Окремим питанням є можливість доступу до судів, зокрема і до адміністративних, осіб, які пересуваються на інвалідних візках, що є однією з складових доступності правосуддя. Необхідно відзначити, що із 764 судів жоден не має повної доступності для інвалідів, а 304 суди мають лише часткову доступність (пандуси, кнопка виклику) для маломобільних груп населення, у тому числі інвалідів усіх категорій, оскільки у зв'язку з українським обмеженням в останні роки обсягом капітальних видатків державного бюджету на забезпечення потреб судів у будівництві, реконструкції та капремонті облаштування приміщень судів під потреби цих груп населення відбувається дуже повільно. У 2010 році Державним бюджетом України на реалізацію цих питань капітальних видатків не передбачалося взагалі. Наприклад, Одеський окружний адміністративний суд взагалі не пристосований до доступу та пересування в ньому осіб на інвалідних візках, у зв'язку з чим, вважаємо, що на законодавчому рівні має бути закріплена обов'язковість встановлення пандусів в усіх судах загальної юрисдикції, а також облаштування в приміщеннях судів ліфтів для цих осіб задля забезпечення можливості пересування по різних поверхах.